

Portal Województwa Lubuskiego

Powrót do przeszłości na 80-lecie Muzeum Lubuskiego

©Marta Jamińska / Lubuskie Centrum Informacyjne

Kategoria - Kultura i dziedzictwo

Data publikacji - 8 września 2025 godz. 11:50

Dokładnie 80 lat temu, 8 września 1945 roku, w Gorzowie Wielkopolskim odbył się pierwszy wernisaż. Zwiedzający mogli wówczas podziwiać dzieła wybitnych polskich malarzy wystawione w budynku przy ul. Warszawskiej 33. Tego miejsca dziś już nie ma, ale atmosfera tamtego wydarzenia wróciła podczas inauguracji obchodów jubileuszu Muzeum Lubuskiego im. Jana Dekerta.

– Wernisaż otwiera obchody tego jubileuszu. Kolejną wystawą, która już bardziej przybliży historię muzeum, będzie wystawa w Spichlerzu 11 października. Przez okres jesienno-zimowy będziemy celebrować to, że już 80 lat jesteśmy tutaj jako polskie muzeum. Wówczas bardzo chciano podkreślić, że tutaj już jest Polska. To były bardzo trudne momenty – dopiero co konstituowała się administracja, czasy były niepewne, ludzie dotknięci epidemiami i skutkami wojny. I w tych trudnych warunkach ktoś organizuje muzeum. To dla nas niezwykle ważne świadectwo – mówiła **dyrektor Muzeum Lubuskiego Ewa Pawlak**.

Dyrektor podkreśliła też wagę tradycji i roli, jaką pełni kultura: – Wielkie wsparcie Muzeum Lubuskie otrzymało wówczas od Muzeum Wielkopolskiego i od pierwszej kierowniczkich placówki w Gorzowie – pani Walentyny Pokornowej. Do naszego miasta przyjechała w czerwcu 1945 i w tym samym roku została kierowniczką nowo powstałego muzeum. Bardzo ważne dla nas jest to, że cokolwiek by się działo, kultura i sztuka to te przestrzenie, które jednoczą ludzi, łączą i pokazują, że piękno – tak jak pisał Zbigniew Herbert – równa się dobro.

Od małej placówki do muzeum regionalnego

O tym, jak z małego, miejskiego muzeum powstała rozbudowana instytucja regionalna, przypominał **wieloletni dyrektor Zdzisław Linkowski**, który kierował muzeum od 1975 roku przez 27 lat:

– To był ewenement w skali ówczesnych czasów. Było to bardzo interesujące i niezwykle wydarzenie, ponieważ Gorzów – jeśli nie pierwszy – to był jednym z pierwszych miast, które zadbały, by pamiątki przeszłości znalazły się w świeżo organizowanym polskim muzeum. Kiedy przybyłem w 1975 roku, była szansa, która długo się już nie powtórzyła – aby przekształcić małe muzeum miejskie w wielodziałowe muzeum okręgowe. To nie było łatwe, bo zawsze brakowało środków i przede wszystkim ludzi. Trzeba było lat, by zbudować odpowiednią kadrę, by w każdym dziale pracował choć jeden specjalista. Najlepiej wyglądała archeologia – miała swoje tradycje, gorzej było z historykami sztuki, z etnografami, a nawet historyków brakowało. Mimo trudności udało się stworzyć nowoczesną placówkę, która zajęła kolejne obiekty – w Santoku, w Bogdańcu, a przede wszystkim Spichlerz – wspomina Z. Linkowski.

Kultura fundamentem tożsamości

Zarząd Województwa Lubuskiego reprezentował podczas wydarzenia **radny wojewódzki Tomasz Gierczak**: – Muzeum Lubuskie, obchodząc dziś swoje 80-lecie, pokazuje, jakie ma znaczenie w życiu regionu. To osiem dekad pracy nad tworzeniem kultury i polskości na tych terenach. To nieoceniony wysiłek dyrektorów i pracowników, którzy potrafili zagospodarować zastane dziedzictwo kulturowe i wnieść w nie nasze polskie tradycje. Dziś muzeum to sieć czterech pięknie odrestaurowanych budynków, w których odbywają się wystawy, warsztaty i wydarzenia, dzięki czemu placówka nieustannie tętni życiem – mówił radny.

Obecni na uroczystości goście podkreślali wagę kultury i znaczenie Muzeum dla Gorzowa i regionu. **Posłanka Krystyna Sibińska** zwróciła uwagę na historyczny

wymiar wydarzenia: – Osiemdziesiąt lat temu budowaliśmy tutaj administrację polską, przyjmowaliśmy ludzi, którzy przyjeżdżali do Gorzowa. I dobrze, że wraz z działaniami administracyjnymi szły też działania „miękkie” takie jak kultura. To, że dzisiaj nasze Muzeum Lubuskie otwiera wystawę niemal tożsamą z tą sprzed 80 lat, jest wydarzeniem niezwykłym. Pokazuje, jak od początku starano się dbać o to, by pokazać historię, tożsamość i troskę o naszą wspólną, trudną, czasem pokreconą przeszłość. Cieszę się, że mogę uczestniczyć w czymś tak ważnym, bo Muzeum Lubuskie ma mnóstwo wydarzeń, ale ten powrót do korzeni jest wyjątkowy.

Również wiceprezydent Gorzowa Izabela Piotrowicz podkreśliła dumę miasta z tej instytucji: – Muzeum Lubuskie jest jedną z najstarszych instytucji kultury w województwie lubuskim i od ośmiu dekad odgrywa niezwykłą rolę w życiu Gorzowa. To właśnie tutaj odbywa się mnóstwo inspirujących spotkań, tu historia spotyka się z teraźniejszością. Dzięki pracy dykcji i pracowników możemy być dumni, że to nasze muzeum wciąż rozwija się i umacnia rolę kultury w życiu mieszkańców.

W wydarzeniu uczestniczyli także **dyrektor Biura Zamiejscowego UMWL w Gorzowie Wlkp. Natalia Burdz** oraz **dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej UMWL Andrzej Ziarek**.

80 lat w służbie pamięci

Od pierwszej kierowniczk, Walentyny Pokornowej po dzisiejsze kierownictwo – Muzeum Lubuskie przez osiem dekad gromadziło, chroniło i promowało dziedzictwo regionu. Było także miejscem, które budowało polską tożsamość Gorzowa i Ziemi Lubuskiej.

Tak jak 8 września 1945 roku, tak i dziś zwiedzający mogą stanąć przed tymi samymi obrazami polskich mistrzów. To wyjątkowa podróż w czasie, a zarazem dowód, że kultura potrafi przetrwać najtrudniejsze okoliczności i nieustannie łączyć ludzi wokół piękna i dobra.